

**ข้อหาหรือ เรื่อง ลักษณะงานที่มีความเสี่ยงอันตรายจากการทำงาน
ตามหนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๕/๙๓๗
ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒**

ประเด็นหาหรือ

(๑) บริษัท ก. จำกัด มีพนักงานทั้งหมดจำนวน ๙๕ คน โดยมีช่างซ่อมรถยนต์ ๓๕ คน ส่วนพนักงานตำแหน่งอื่นไม่ได้ทำงานในโรงซ่อม บริษัทฯ จำเป็นต้องนับรวมพนักงานส่วนสำนักงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานซ่อมหรือไม่

(๒) บริษัทฯ จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในระดับใด

ความเห็นตอบข้อหาหรือ

ประเด็นที่ ๑ บริษัท ก. จำกัด มีพนักงานทั้งหมด จำนวน ๙๕ คน โดยมีช่างซ่อมรถยนต์ ๓๕ คน ส่วนพนักงานตำแหน่งอื่นไม่ได้ทำงานในโรงซ่อม บริษัทฯ จำเป็นต้องนับรวมพนักงานส่วนสำนักงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานซ่อมหรือไม่ เห็นว่า ตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดนิยามคำว่า “สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า ที่ทำงานของนายจ้างแต่ละแห่งที่ประกอบกิจการแยกออกไปตามลำพังเป็นหน่วยๆ และมีลูกจ้างทำงานอยู่ เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของการกำหนดนิยามสถานประกอบกิจการแล้ว จะเห็นว่ากฎหมายต้องการคุ้มครองลูกจ้างให้มีความปลอดภัยในการทำงานซึ่งกฎหมายมิได้จำกัดเฉพาะหน่วยงานของนายจ้างเท่านั้น แต่มีความหมายครอบคลุมถึงที่ทำงานของนายจ้างแต่ละแห่งที่ประกอบกิจการแยกออกไปตามลำพังเป็นหน่วยๆ และมีลูกจ้างทำงานอยู่ โดยแต่ละหน่วยงานเป็นเอกเทศมีอำนาจบริหารจัดการและควบคุมบังคับบัญชาลูกจ้างของตนเองเป็นอิสระจากกัน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า บริษัทฯ มีพนักงานทั้งหมด ๙๕ คน โดยมีการแบ่งเป็นพนักงานฝ่ายขายรถใหม่ จำนวน ๑๔ คน พนักงานส่วนธุรการ การเงิน บัญชี ฝ่ายจัดซื้อ แผนกอะไหล่ เจ้าหน้าที่บริการหลังการขาย จำนวน ๔๖ คน และช่างซ่อมรถยนต์ จำนวน ๓๕ คน ซึ่งลักษณะการบริหารจัดการทุกฝ่ายอยู่ภายใต้อำนาจในการจัดการและบังคับบัญชาของบริษัทฯ ทั้งหมด มิได้แยกเป็นอิสระจากกัน และเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานในแต่ละฝ่ายแล้ว แต่ละส่วนงานยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของบริษัทฯ ที่สามารถดูแลและบริหารความปลอดภัยได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น ทุกส่วนงานของบริษัทฯ จึงถือเป็นสถานประกอบกิจการเพียงแห่งเดียวตามนิยามของสถานประกอบกิจการ ตามกฎกระทรวงฯ ที่ต้องนับจำนวนลูกจ้างรวมกัน (เทียบเคียงแนวตอบข้อหาหรือกองนิติการ ที่ รง ๐๕๐๔/๔๒๔๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙)

ประเด็นที่ ๒ บริษัทฯ จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในระดับใด เห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๑ (๒) กำหนดว่า กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่กิจการหรือสถานประกอบกิจการที่มีการทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง เก็บรักษา ปรับปรุง ตกแต่ง เสริมแต่ง ดัดแปลง แปรสภาพ ทำให้เสีย หรือทำลายซึ่งวัตถุหรือทรัพย์สิน รวมทั้งการต่อเรือ การให้กำเนิด แผลงและจ่ายไฟฟ้าหรือพลังงาน อย่างเป็นทางการอื่น ประกอบกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ กำหนดนิยามคำว่า “โรงงาน”

หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่า ตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๗ ได้กำหนดประเภทของโรงงานไว้ ดังนี้ (๓) โรงงานจำพวกที่ ๓ ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาต ก่อนจึงจะดำเนินการได้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า บริษัทฯ ประกอบกิจการเป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์และ รถบรรทุก และมีศูนย์บริการในการดูแลลูกค้าหลังการขาย อย่างไรก็ตามศูนย์บริการมีการขอรับใบอนุญาต ประกอบกิจการโรงงาน และได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (รง.๔) เป็นโรงงานลำดับที่ ๙๕ (๑) ประกอบกิจการ ซ่อมรถยนต์ ซึ่งตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โรงงานลำดับที่ ๙๕ ได้กำหนดประเภทหรือชนิดของโรงงาน เป็นโรงงานประกอบกิจการ เกี่ยวกับยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ รถพ่วง จักรยานสามล้อ จักรยานสองล้อ หรือส่วนประกอบ ของยานดังกล่าว อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (๑) การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ หรือ ส่วนประกอบของยานดังกล่าว ศูนย์บริการจึงถือเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ดังนั้น ถึงแม้บริษัทฯ จะมีการประกอบกิจการ เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์และรถบรรทุก และมีศูนย์บริการหลังการขาย มีวัตถุประสงค์ในการ ซ่อม บำรุงรักษารถยนต์ หากคำนึงถึงการดำเนินงานที่ต้องมีความเกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์ เครื่องจักร ลูกจ้างที่ มีหน้าที่ในส่วนงานดังกล่าวจึงมีความเสี่ยงอันตรายในการปฏิบัติงาน บริษัทฯ จึงเข้าข่ายเป็นกิจการหรือ สถานประกอบกิจการตามข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ และเมื่อบริษัทฯ มีลูกจ้างทั้งหมด ๙๕ คน จึงต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน ตามข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ระดับเทคนิคขั้นสูง ตามข้อ ๑๓ และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับบริหาร ตามข้อ ๑๙ แห่งกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการ ทำงาน พ.ศ. ๒๕๔๙